

KRIŠČIUKAITIS-AIŠBĖ ANTANAS

**UGNIS NEGESINAMA
IŠSIPLEČIA**

Kriščiukaitis-Aišbė Antanas
Ugnis negesinama išsiplečia

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=55842922

Ugnis negesinama išsiplečia:

Аннотация

Ciesz się klasyką! Miłego czytania!

Содержание

Конец ознакомительного фрагмента.

9

Antanas Kriščiukaitis-Aišbė

Ugnis negesinama išsiplečia

Viename kaime gyveno sau ūkininkas vardu Jonas. Gyveno jisai gerai. Pats buvo pačiam gerume vyras: pirmutinis kaime darbininkas ir dar turėjo tris jau paaugusius sūnus: vienas buvo jau su pačia¹, kitas dar jaunikis, o trečias – pusbernukas prie arklių būdavo ir jau arti bandydavo. Sene Jonienė buvo žmona išmintinga ir priežiūri, o marčią gavo lėtą ir darbininkę. Ko, rodosi, reikėtų – tik gyvenk sau! Visi namuose darbininkai; tiktai ką vienas ir buvo ne darbininkas – ligos paimtas senutis – Jono tėvas. Jisai nuo dusulio septinti metai gulėjo ant pečiaus. Visko Jonas turėjo: ketvertą arklių ir kumeliuką, tris karves ir veršiuką, penkioliką avių, puskapį žąsų, o vištų tai ne pačios moters nežinojo, kiek. Moters namie triūsdavo² ir į lauką eidavo. Vyrai savo darbus dirbdavo. Su duona kasmet lengvai išeidavo. Ką gaudavo už avižas, mokesčius išmokėdavo ir reikalus atlikdavo. Ką gyventum sau ir Dievą garbintum. Bet šalia tvora į tvorą gyveno kaimynas Baltrus – šlubis, nabašninko³ Stepo sūnus. Su juo Jonas ir pradėjo nesutikti.

Kolei senis Stepas buvo gyvas, ir gyveno Jono tėvas, sutikdavo

¹ *pati* – žmona. [przypis edytorski]

² *triūsti* – dirbti. [przypis edytorski]

³ *nabašninkas* – velionis. [przypis edytorski]

juodu kuo geriausiai. Prireikė mergoms rėčio⁴ arba vyrams javus vežant ratas pagedo, eina, būdavo, viens pas kitą ir kaip kaimynai viens kitam padėdavo. Nubėgs, būdavo, pas kaimyną veršis, atvarydavo ir tiktai pasakydavo: Neleiskite veršio, mūsų kopūstai neužtvėrti ir gana! O ką į tvartą varinėt arba tarp savęs plūstis, tai tegul Dievas myli, anaipol to nedarydavo. Taip gyveno senieji. O pradėjo gyventi jaunieji – su visu kitaip. Ne iš šio, nė iš to pradėjo pyktis. Matote, kas pasidarė. Jonų marčios viena vištaitė pradėjo anksti dėti. Marti pradėjo rinkti kiaušinius ant Velykų. Kasdien, būdavo, eina į vežimą pašiūrėj⁵ kiaušinio atsiimti. Tiktai sykį vaikiščiai, turbūt nubaidė nuo gūžtos⁶ vištą, o toji nulėkė per tvorą, i Baltrus ir tenai kiaušinį padėjo. Marti girdi – vištaitė kudakina mislija⁷ sau: dabar neturiu kada, reikia pirkti prieš šventę išsivalyti, nueisiu paskui. P vakare nueina į pašiūrę – nėra kiaušinuko. Klausia senio dieverio, ar neėmė kiaušinio. Ne – sako, neėmėmė; o Jurgutis, dieverys jaunesnysis sako: tavo raibukė ant Baltrų kiemo kiaušinį padėjo, tenai kudakino, iš ten ir parlėkė. Pažiūrėjo marti savo raibukės: tupi greta su gaidžiu ant laktos, jau akis užmerkė, rengiasi miegoti. Paklausta, kur padėjo kiaušinuką, bet nepasakys bjaurybė. Ir išėjo į Baltrus. Pasitinka ją Baltrų senoji.

⁴ *rėtis* – graižas su aprauktų tinkliuku miltams, grūdams ar kt. sijoti. [przypis edytorski]

⁵ *pašiūrė* – prie trobesio pastatyta pastogė padargams. [przypis edytorski]

⁶ *gūžta* – lizdas. [przypis edytorski]

⁷ *mislyti* – galvoti. [przypis edytorski]

Ko, martele, ieškai?

Močiute, sakė, mano šiandien vištaitė pas jus atlėkusi, ar ežioj⁸ kur nepadėjo kiaušinio?

Ir matyti nematėm. Mūsų, Dievas davė, jau seniai deda. Mes savo surinkome, o svetimų mums nereikia. Mes, mergele, pas svetimus neiname kiaušinių rankioti.

Marti užpyko, pasakė nereikalingą žodį kaimynka dar du, tris, ir moters pradėjo jau plūstis. Jonienė ėjo su vandeniu, išgirdo ir ji įsikišo. Prišoko ir Baltruvienė, pradėjo kaimynkai išmetinėti⁹; išpasakojo, kas buvo ir ko nebuvo. Ir pasidarė lermas¹⁰. Visos sykiu rėkia, plūstasi. Tu šiokia, tu vagilka, valkata, tu ir senuką badu marini, tu jam duonos kąselio, pavydi.

O tu mūs retį pagadinai! Štai ir naščiai¹¹ mūs; duok šia naščius!

Susikabino už naščių, paliejo vandenį, nusitraukė viena kitai skepetas, pradėjo peštis. Tuo tarpu parėjo iš lauko Baltrus, stojo už savo žmoną. Atbėgo Jonas su sūnum. Jonas buvo vyras tvirtas – visus išvaike. Baltrui plauku pluoštą iš pakaušio išrovė. Subėgo žmones, vos perskyrė.

Iš to viskas ir prasidėjo.

Baltrus įsivyniojo tą plauką pluoštą į skarulį¹² ir išvažiavo

⁸ ežia – lysvė. [przypis edytorski]

⁹ išmetinėti – priekaištauti. [przypis edytorski]

¹⁰ lermas – triukšmas. [przypis edytorski]

¹¹ naščiai – kartelė su dviem kabliais kibirams ant pečių nešti. [przypis edytorski]

¹² skarulį – skarelę. [przypis edytorski]

apskųst. O pati savo kaimynams ėmė girtis, kad dabar tai Jonui būsią, eisias į Siberiją, ir pasidarė piktumai. Senis ant pečiaus gulėdamas da iš pradžių pradžių¹³ draudė juos, bet jie neklausė. Jis jiems kalbėjo.

Niekus, vaikai, darote; už tą menką daiktėlį už tą kiaušinuką, jus piktumus pakėlėte. Rado vaikišciai kiaušini, tuščia jo, ima jį dievai iš to vieno kiaušinio nepralobsi ne nenuvargsi. Dievas duos visiems. Negerą žodį pasakė, tai tu pataisyk, pamokyk kaip genaus pasakyt. Susipešėte – ką darysi, tenka ir susipešti, bet dabar eikite, persiprašykite¹⁴ vienas kito, susitaikykite ir bus po visam. O eisite ant piktumų, jums bus bjauriau.

Neklausė senio; mislijo¹⁵, kad jis tik taip barška, neteisybę kalba.

Jonas kaimynu neapsileido.

Aš, sako, jam plaukų nepešiau, jis pats sau pešė, o jo sūnus man visus marškinius sudraskė, štai matote!

Nuvažiavo Jonas ant provos¹⁶. Provojosi, provojosi, jiem dviem besiprovojant, Baltrui tūlė iš vežimo prapuolė. Baltrų moters pradėjo šnekėti, kad tai Jono sūnaus darbas. Mes, sako, matėme, kaip jisai naktį pro langą prie vežimo ėjo, o Juozienė pasakojo, kad ji mačiusi, buk jis tą tūlę jų kaimo kalviui Lukošiui pardavęs.

¹³ iš *pradžiu pradziu* – iš pat pradžių. [przypis edytorski]

¹⁴ *persiprašyti* – atsiprašyti. [przypis edytorski]

¹⁵ *mislyti* – manyti, galvoti. [przypis edytorski]

¹⁶ *prova* – teismo procesas, byla, bylinėjimasis. [przypis edytorski]

Vēla provotīs. O namieje nēra tos dienos, kad nesiplūstū, kartais ir pasipeša. Ir vaikišciai barasi tarp savęs ir moters, susiejusios skalbti, ne tiek skalbia, kā liežuvīu mala, o vis tik ant pikto.

Iš pradziū kaimynai tiktai šnekēdavo ant vienas kito, o paskui ir iš tikrujū: būdavo, kad tik kā rado negerai padētā ir nešasi namo. Taip įprato ir moters ir vaikišciai. Ir pradējo juodu vis menkiaū ir menkiaū gyventi.

Ilgai juodu provojoši, visiems sūdžioms¹⁷ įsipyko. Sykį Baltruš Jonā suprovoja, į kalinī¹⁸ pasodina, kitāsyk Jonas Baltruš. Ir kuo daOgiaus juodu viens kitam keršijo, tuo labiau pykosi. Šunī iš užpakalio muši, o jam rodo, kad jį anas šuva pjauna ir da labiau pyksta. Taip lygiai ir šitie du kaimynai: nuvažiuoja ant provos, vienā arba kitā pasodina į kalinī, ir už tai da labiau širdis piktumu užsidega. Palauk – mislija sau – aš tau atlyginsiu! – Taip juodu gyveno šešerius metus. Tiktai senis ant pečiaus gulēdamas vis jiem šnekējo. Pradēs, būdavo, privadžioti.

¹⁷ *sūdžia* – teisėja (-as). [przypis edytorski]

¹⁸ *į kalinī* – į kalėjimą. [przypis edytorski]

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.